

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an

la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică, de Grig. Dimitrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I*: Ministerul domeniilor cu Ghenadiu Osman.

Tribunalul județului Tulova: Nusen Fischen cu Ioan Em. Pa-lady și alții.

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică

(URMARE)¹⁾

Am demonstrat în articolul precedent că în teorie renunțarea funcționarului la protecția rezultând pentru el din art. 409 pr. civ. nu este valabilă. Să vedem cum se prezintă lucrurile în practică.

20. *Cum se prezintă lucrurile în practică.* — Vedem adeseori înaintea tribunalelor apărând *creditori* armați cu un titlu sub semnătură privată, scris și subscris de debitor, prin care acesta recunoaște că a primit suma de... lei pentru alimente, sau alimente pentru suma de...

Acești creditori, de cele mai multeori, nu au înfățișarea unor binefăcători cari, pentru a nu lăsa să moară de foame pe cineva, i-a procurat alimente, nici nu sunt negoțori, băcani, măcelari, otelieri, care să fi procurat în natură cele necesare subsistenței, ci sunt creditori de profesie, de cele mai multeori împrumutători de bani de meserie, pentru a întrebuiți un termen mai moderat.

Ei cer, pe baza actului înfățișat, ca debitorul să fie condamnat a plăti suma specificată în act, și mai cer ca în hotărîrea tribunalului să se menționeze «pentru alimente», așa ca să se poată servi de titlul executor ce vor obține pentru a urmări leafa funcționarului ¹⁾.

Un exemplu de asemenea act: «Subsemnatul recunosc prin prezentul că am primit dela d-l X, cu începere dela atâtea până la atâtea, alimente pentru întreținerea mea și a familiei mele, al căror cost, în valoare de... lei, mă oblig a-l restitui la cutare epocă».

La aceasta, *debitorul* acționat răspunde: «recunosc actul, e scris și subscris de mine, datoresc suma înscrisă în el, dar... această sumă sunt bani ce mi-au fost împrumutați, nu reprezintă alimente ce mi-au fost date, și de aceea vă rog, d-le judecător, să mă condamnați la plata acestei sume, dar să nu afirmați că e pentru alimente, pentrucă nu e adevărat, și dacă veți zice așa, mă veți priva de o treime din leafa sau pensiunea mea, care e destul de mică (din nenorocire e totdeauna așa, nu la toți funcționarii, dar la mai toți aceia cari sunt urmăriți cu aceste

1) Alteori, în loc să fim în instanța de lichidare, aceeaș ipoteză se poate prezenta într'o instanță de urmărire. Creditorul are act autentic cu mențiunea «pentru alimente» (impresurare cam rară, căci judecătorul care autentifică va atrage debitorului atențiunea asupra importanței acestei clauze) sau o hotărîre judecătorească obținută cu această mențiune. Atunci chestiunea urmează a se discuta pe terenul contestației la executare. Vom discuta problema mai târziu.

1) Vezi *Derptul* No. 62 din 1910.

înscrisuri) și abia ajunge să mă întrețin pe mine și familia mea, necum să o reduceți cu o treime».

Creditorul (De observat că în asemenea împrejurări, creditorul cunoaște foarte bine dreptul, chiar fără avocat fiind). Nenorocitele, cum susții asemenea lucruri, se vede că nu cunoști marele principiu că mărturisirea debitorului e cea mai bună dovadă. Or, tu, subscriind un act în care spui că ai primit alimente, ai făcut o mărturisire în scris, prin urmare ai recunoscut tu singur că ai primit alimente, cum ai susține oare contrariul astăzi?

Debitorul (fără avocat)...???

Dacă are însă avocat, va putea continua dialogul:

Onorat tribunal! (Imediat ce auzim aceste cuvinte, știm că avem în față un avocat; poporul zice: domnule procuror sau domnule judecător). E adevărat că actul prevede «pentru alimente», dar această mențiune este simulată. Actul probează o operațiune reală, împrumutul, dar cauza obligațiunii e simulată, fiindcă nu am primit alimente, ci un împrumut ordinar, și se știe că, conform art. 1175, între părțile contractante, adevărata operațiune produce efecte, iar nu cea aparentă, care nu e cea adevărată.

Creditorul. Iarăș dai o dovadă că nu știi dreptul (Avocatul debitorului cunoaște foarte bine cele ce urmează, dar nu aveă nevoie să le spue, așteaptă că poate adversarul să nu le cunoască sau să le uite). D-ta ar trebui să știi că simpla afirmațiune nu are tărie. Poți spune orice, tribunalul e surd, nu aude decât dacă spui *cum trebuie să spui*. Pentru ca afirmațiunea d-tale să poată fi luată în seamă de tribunal, trebuie să o dovedești, trebuie să aduci ceea ce se chiamă probe. Chiar dacă tribunalul știe că eu sunt un cămătar, chiar dacă are convingerea intimă că d-ta spui adevărul, nu-i este ertat să-și afirme convingerea. Ce vrei, așa sunt legile noastre. Dacă vrei, prin urmare, ca afirmația d-tale să nu intre în categoria așa ziselor alegațiuni nedovedite, probează-o, te rog. Eu nu recunosc simulațiunea, susțin că operațiunea constatată prin înscris e cea reală, că adevărata cauză este cea indicată: primirea alimentelor. Poftim de fă dovada simulațiunii. Te mai preven să nu obosești tribunalul

cu cererile d-tale. Dacă ai un contraînscris în buzunar, scoate-l, dacă nu, e inutil să deschizi gura.

Evident că debitorul nu are contraînscris. Asemenea act se găsește câteodată în buzunarul unei părți atunci când actul simulat a fost făcut între două persoane pentru a fraudă pe o a treia: debitorul vinde averea unei rude ca să o scape de creditori; de sigur el își va păstră contraînscris, pentru ca ruda sa să nu-i facă ceea ce el a făcut creditorilor.

Dar acest contraînscris nu putea fi în buzunarul debitorului nostru, căci ar fi trebuit să i-l fi dat creditorul, și o asemenea copilărie n'ar fi făcut nici un creditor, necum creditorul nostru care, după cum am spus, este un creditor inteligent (de profesie).

Avocatul debitorului (debitorul a trecut la spate, nu mai înțelege nimic). Știam cele ce spui. Nu sunt ținut însă să te învăț să te aperi. Eu am făcut, e drept, o simplă alegațiune, dar dacă nu mă contraziceai, dovada eră bună făcută, pe baza regulii *qui tacet consentire videtur*. Nu ai recunoscut, nu ești un om care să spui adevărul, te ascunzi în dosul paragrafelor, mă obligi să dovedesc ceea ce spun, mă obligi să fac o probă pe care legea nu o poate impune în mod rațional cuivă decât pentru a preveni cazul când acest cineva nu spune adevărul. Ai tot dreptul *după lege*. Voiu face deci această dovadă, dar găsesc pretenția d-tale exagerată. E adevărat că de oarece ai act scris, nu pot dovedi simulațiunea cauzei, căci ar fi a dovedi peste sau contra unui act scris, ceea ce art. 1191 oprește. Dar, în speța noastră lucrurile se petrec altfel. Nu e vorba de o simplă simulație, ci e vorba de o simulație la care părțile au recurs pentru a nesocoti precripțiunile legii. Legea a zis, prin art. 409: «*nu se poate urmări a treia parte din leafă decât pentru creanțe alimentare*». D-ta n'ai procurat alimente. Pentru ca să poți urmări $\frac{1}{3}$ din leafă, am făcut împreună un act cu o cauză simulată, am declarat «*că am primit alimente*», cu toate că nu e adevărat. Am căutat astfel să eludăm legea, alcătuiind un act neconform cu realitatea. Or, în asemenea caz, doctrina, adică oamenii cari știu ce vreă legiitorul, cari văd în mintea

lui, cari bănuiesc ce a vrut să spue, și ce ar fi spus dacă ar fi fost chemat a se pronunța (din acest punct de vedere puterea de penetrațiune a doctrinei e superioară razelor Roentgen: cu aceste raze s'ar putea distinge numai ce e în capul legiuitorului, dar nu s'ar putea vedea și ceea ce nu e, dar ceea ce ar fi dacă legiuitorul s'ar gândi), ei bine, doctrină afirmă că dovada cu martori e admisibilă. Și trebuie să fie așa dacă, lucru rar, nici unul din acești savanți nu spune contrariul. Pe baza autorității de care ei trebuie să se bucure înaintea tribunalelor (ca reprezentând rațiunea și judecata juridică), rog deci tribunalul să-mi admită dovada cu martori, în contra prescripțiilor art. 1191; și aceasta de oarece e vorba de a se dovedi o fraudă la lege, de oarece părțile, simulând cauza, au voit să eludeze prescripțiile legii, care zice că un creditor ordinar nu poate urmări leafa de loc.

Tribunalul în deliberare. Pentru a se pronunța asupra admisibilității probei testimoniale, trebuie să ia pozițiune în chestiunea expusă mai sus.

21. *Poate creditorul care nu a dat alimente să urmărească a treia parte din leafă, atunci când debitorul i-a dat un act constatător că a primit alimente, dar când aceasta nu e adevărat? Nu.* — Renunțarea făcută de debitor în momentul contractării la dispoziția protectrice a art. 409 pr. civ. e valabilă?

În cazul afirmativ, davada cu martori nu e admisibilă, de arece, chiar dacă mențiunea din act ar fi mincinoasă, totuș, întrucât e făcută de debitor care a renunțat. — așa cum îi este îngăduit — la dreptul de a nu fi urmărit, e valabilă, și prin urmare chiar dacă s'ar dovedi simulația nu ar servi la nimic. Creditorul ar putea totuș urmări, câtă vreme simulația nu ascunde nici o fraudă la lege, adevărata operațiune fiind o operație perfect valabilă, pe care părțile ar fi putut chiar să nu o simuleze, zicând debitorul: «cu toate că n'am primit alimente, totuș voesc ca a treia parte din leafă să poată fi urmărită de acest creditor».

Dar dacă contrariul trebuie admis, așa după cum am demonstrat mai sus, renunțarea făcută în momentul contractării de a se prevală de art. 409 în caz de urmărire nu e valabilă, atunci

evident simulația ascunde o fraudă la lege, în sensul că *are de efect a permite unei persoane care nu a dat alimente să urmărească o porțiune din leafă, ceea ce legea interzice.*

În acest caz, proba testimonială este admisibilă. Și acaasta socotim că este adevărata soluțiune. De ce?

22. *Pentru că numai astfel funcționarii beneficiază de o protecție eficace.* — Legiuitorul, prin art. 409, a voit să creeze o protecțiune funcționarilor și pensionarilor debitori, scoțând pensia și leafa din obiectele urmăribile de creditori, și permițând urmărirea unei treimi numai acelor creditori cari au procurat alimente. Evident însă că el a voit să creeze o protecție eficace. Or, ce protecție eficace e aceea, dacă creditorul ordinar poate urmări această treime? Că debitorul, el însuș, a consimțit la aceasta în momentul contractării? Că nu aveă decât să nu consimță? Aceasta e protecția? Protecție eficace înseamnă să aperi pe cineva contra propriei sale neprevăderi, căci după cum zicea ministrul de justiție în desbaterile parlamentare¹⁾, «experiența a dovedit că ei (funcționarii) nu pot încă să fie lăsați la libera lor inițiativă». Dacă li s'ar da posibilitatea să renunțe în momentul contractării la această protegiuire, ea nu ar mai aveă nici un rezultat. Clauza «*pentru alimente*» ar deveni de stil și singurul inconvenient ce-l vor resimți uzurarii — contra cărora tocmai e îndreptat art. 409 — va fi să-și dea osteneala ca în actul de împrumut să mai adauge aceste două cuvinte «*pentru alimente*». Și scopul legii e perfect atins, funcționarii și pensionarii sunt protejați, uzurarii sunt pedepsiți. Foarte frumos.

Dar nu avem decât să căutăm a ne da seama de scopul urmărit de legiuitor, pentru a vedea cât de contrară intențiunilor lui ar fi o astfel de interpretare. Iată ce zice între altele ministrul de justiție cu ocazia desbaterilor în Senat asupra acestei dispozițiuni: «După dreptul comun, anterior legii din 1881, funcționarii fiind considerați ca toți datornicii, puteau fi urmăriți pe întreaga leafă. Atunci, pe de o parte, se întâmplă să fie victima unor

1) Reproduse în Mironescu, Alexandrescu și Cesărescu, *Cod de procedură adnotat*, 1900, p. CCXXXVII.

uzurari pentru că-și cedau lefurile în speranță că vor avea mijloace să plătească; pe de altă parte, Statul se vede lipsit adeseori de funcționarii cei mai buni, căci se știe că un funcționar urmărit, sechestrat, nu mai are mintea liberă să aducă un bun serviciu Statului și nici chiar nu mai are interes să rămână în slujbă. Funcționarul ține, este adevărat, de dreptul civil, dar ține, înainte de toate, de dreptul public; este supus la un complex de drepturi și datorii, pe care Statul le regulează. Statul, prin urmare, este în drept ca, prin legile sale, prin alcătuirea bugetului, să ia măsuri ca să fie sigur de soarta funcționarilor săi. În această materie, dară, principiul intervenției Statului se impune¹⁾.

D. Em. Dan, într'un articol din *Curierul judiciar*, 1902, p. 485, urm., găsește că aceleași considerațiuni au inspirat pe legiuitor. După ce citează o observație făcută de d-l Petre Grădișteanu în expunerea de motive ce însoțește proiectul de lege, care «constată, între altele, că sunt pensionari cari și-au cedat pensiile pe timp de 18 ani, adică dela 1880 până la 1898, și dovedește cu cifre cazul unui sub-locotenent a cărui leafă eră sequestrată de un cămătar în așa chip, în cât oficerul nu putea plăti datoria, capete și mai ales dobânzi, decât în ziua când urmă să ajungă colonel» — adaogă: «Alarmat, cu drept cuvânt, de acest pericol, datorit perversității unora și slăbiciunei altora, Parlamentul țării, făcând operă hotărâtă de intervenționism folositor și patriotic, votează, după lungi și interesante debateri, legea propusă de d-l Grădișteanu».

Prin urmare, dorința eră ca să se pue capăt stărei de lucruri ce nu putea dăinui fără a constitui o dezorganizare a serviciilor publice, un adevărat pericol social. Și toată această dorință să se fi mărginit în a cere înserarea în actele de împrumut a clausei «*pentru alimente*», și cu atât s'ar fi dat satisfacție interesului general! Nu e probabil.

Hotărârile judecătorești conțin și ele considerente din care rezultă adevărata intenție a legiuitorului. Vom examina mai jos starea jurisprudenței. Cităm pentru moment un considerent

care ni se pare că rezumă perfect adevăratele principii în această materie. «Având în vedere că din expunerea de motive și din discuțiunile ce au avut loc în Corpurile legiuitoare cu ocazia diferitelor modificări ce s'au adus dela 1879 până astăzi articolului 409 pr. civ. din codicele dela 1866, se constată în mod cert, că legiuitorul în interesul de a nu lăsa pe servitorii Statului ca prin inadvertență, rău calcul, etc., să se expună a nu avea mijloacele necesarii pentru o existență modestă dar demnă, și a compromite astfel demnitatea funcțiunei ce ocupă, le-a știrbit dreptul lor de proprietate absolută asupra emolumentului acordat de Stat și i-a pus la adăpostul mizeriei, interzicându-le dreptul de a dispune cum ar voi de acele emolumente, pe care le declară că nu pot fi urmărite decât într'o anume măsură și pentru anume datorii, etc.¹⁾».

Toate acestea sunt suficiente pentru a ne întări în convingerea noastră; cu interpretarea pe care o combatem, toate considerațiile de mai sus ar fi literă moartă, legiuitorul a făcut lege numai pentru ca să zică că a făcut o lege, el nu a urmărit nici un rezultat, el nu a voit nimic, sau aproape nimic.

Și acum, un exemplu din practică. Există acum vre-o 2—3 ani furia gramophoanelor. Anunțuri prin toate jurnalele, reclame pe toate zidurile, reprezentanți ai fabricelor din străinătate care cutreeră casele oamenilor pentru a-i convinge de avantajul prețului, ușurințele plăței, superioritatea aparatului. Evident intrau și prin casele bieților funcționari și acolo, grație talentului lor, — fiindcă, ori-ce s'ar zice, acești reprezentanți, dacă nu au altă calitate, dar sunt oameni de talent — convingeau pe acești sărmani oameni, nu numai de frumusețea de a avea în apartament un asemenea obiect de distracție, dar de utilitatea chiar pe care și-o procură, scutindu-te bunăoară de a te duce la spectacole publice unde este cheltuială, și, când eră unul foarte talentat, de necesitatea chiar a unui gramophon, de oarece «pentru un om inteligent, după o muncă abrutisantă de birou, mâncarea și somnul nu ajung, muzica e absolut indispen-

1) Cpr. D. Negulescu, *Teoria Poprirei*, 1906, p. 42—44,

1) Opinia d-lui C. G. Dâmboviceanu la decizia Curții din București din 22 Octombrie 1905 (*Cr. judiciar*, 1906, p. 15).

sabilă pentru a recrea un creier obosit, etc...».

Dacă mai adăugăm la aceste insistențe condițiunile avantajoase de plată, 10 lei spre exemplu pe lună, capitol asupra căruia se insistă, rezistența e grea. În adevăr, 10 lei, singura cifră ce vede cumpărătorul, nu e mare lucru; cealaltă, care reprezintă lunile cât va dura plata, mult mai însemnată, 20 cel puțin, e cu grijă pusă în umbră, zece lei pe lună d-le, vezi ce ușurință de plată. Dacă ar ști dânsul că va trebui să plătească un timp îndelungat după ce aparatul s'a stricat! Dar asemenea desavantajii nu le poate vedea cumpărătorul. În fața lui stă gramofonul de 200 lei, pe care-l are imediat debursând 10 lei. În sfârșit dacă mai are și nevastă și copii, care forțat vor vota pentru, lucru explicabil, fiindcă aceștia cel puțin nu văd decât avantajul, muzica, ei nu plătesc — atunci rezistența din grea devine imposibilă. Funcționarul se declară gata a cumpăra, se aduce instrumentul, se pune pe masă, mai trebuie ultima operație: 10 lei achitați (pe aceștia îi pregătește cumpărătorul și îi dă cu plăcere) și 19 bilete semnate (asta e pentru viitor, se poate semnă). Dacă cumpărătorul e grăbit se uită la sumă și iscălește, dacă citește, vede une-ori în actele ce semnează că suma ce a primit e pentru alimente. O mică garanție, îi explică reprezentantul, așa e formularul direcției. Contestatie. De cele mai multe ori ignoranța consecințelor. Rezultat: semnare. Din acest moment rolurile se schimbă. Reprezentantul a încasat comisionul, nu mai are nevoie de cumpărător. Acesta din cumpărător s'a transformat în debitor. Rol evident mai puțin interesant. Și acum ne apropiem de chestia noastră.

Plătește omul o rată, două, trei, patru, se strică gramofonul, greutățile sunt mari, un copil bolnav, scumpirea traiului, etc., vine o bună zi când nu mai poate plăti. Fabricantul îl cheamă în judecată să plătească, omul recunoaște. I se face poprire pe leafă, se vede amenințat să n'aibă ce mânca, neavând altă avere, consultă și el un prieten, un avocat, acesta îi arată art. 409, și dânsul îl invoacă înaintea tribunalului.

Trizunalul însă zice: ai renunțat la protecția pe care ți-o dă legea. Dacă nu scriai în bilet

«*pentru alimente*», leafa era liberă, fiindcă ai scris, se poate popri.

Consecință: A 3-a parte din leafă va fi luată și nu pentru o lună, dar până ce se va acoperi creditorul¹⁾, iar debitorul, căruia de cele mai multeori nu-i ajungea leafa, va ști să-și satisfacă nevoile numai cu $\frac{2}{3}$ din leafă. De ce? Pentru că... are gramofon.

Frumoasă protecție îi dă legea.

Iată de altfel și concluziile d-lui Dan asupra rezultatului legii: «*Pornită dintr'un simțământ de dreptate și protecțiune, acela de a pune pe funcționar la adăpostul nevoilor, și pe de altă parte de a împiedica pe cămătar că spolieze fără nici un scrupul pe bietul slujbaş, legea din 1881 ar fi trebuit să dea rezultate frumoase. Din nenorocire însă și aci, ca în orice operă bună, geniul rău a știut să creeze sisteme cari, dacă n'au reușit să înlătore cu totul efectele eficace ale legii, au reușit de sigur să-i micșoreze mult din valoare*».

Adăogăm însă, din cauza unor instanțe judecătorești care au încurajat aceste sisteme, lăsându-le joc liber. Dacă aceste instanțe ar fi fost călăuzite numai de o singură idee, a face să se respecte intenția evidentă a legiuitorului, lucrul nu s'ar fi întâmplat. (Va urmă).

1) Supra No. 16.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE SECȚIUNEA I.

Audiența dela 17 Septembrie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Ministerul domeniilor cu Ghenadiu Osman

RECURS. — COMUNICAREA HOTĂRÎRII ATACATĂ CU RECURS. — DOVADA. — PREZENTAREA EI PÂNĂ LA ZIUA ÎNFĂȚIȘĂRII. — ART. 53 DIN LEGEA ORGANICĂ A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE DELA 10 MARTIE 1910.

DOBROGEA. — PROPRIETATE ÎMOBILIARĂ. — REGULAREA EI. — ART. 9 ALIN. I DIN LEGEA DELA 5 APRILIE 1882 ȘI ART. 1 DIN LEGEA INTERPRETATIVĂ DELA 10 APRILIE 1910.

LEGI INTERPRETATIVE. — PUTEREA LOR RETROACTIVĂ.

1° Recurentul este obligat de a produce până la ziua înfățișării, sub sancțiunea nulității recursului, dovada de comunicare a hotărîrii atacată cu recurs sau un certificat că hotărîrea nu a fost comunicată, numai din partea portăreilor, iar nu și din partea administrației, rămânând ca intimatul

care ar pretinde că recursul nu e în termen dela data când hotărîrea s'ar fi comunicat prin administrație, să facă această dovadă.

2° Dispozițiunile art. 9 alin. I al legii pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea, se aplică, în urma legii interpretative din 10 Aprilie 1910, și acelor locuitori, sau moștenitorilor lor, a căror titluri au fost verificate și admise, dar cari erau lipsă din Dobrogea atunci când s'a făcut parcelarea individuală în licalitatea unde li se recunoscuse dreptul la pământ, iar prezența lor în Dobrogea nu se poate dovedi decât cu chitanțele de plata impozitului personal, pe tot timpul dela promulgarea legii din 3 Aprilie 1882 și până la parcelarea individuală.

3° Legile interpretative având de obiect de a determina înțelesul legilor anterioare, ele formează corp cu acestea și deci nu trebuiesc considerate fără putere retroactivă ca legile cele nouă.

No. 448. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul domeniilor, sentința tribunalului Constanța, No. 425 din 1909, dată în proces cu Ghenadiu Osman.

S'au ascultat: d-nii avocați Al. Butter și P. P. Poni, în dezvoltarea incidentului de nulitatea recursului; d-l avocat Schina, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra incidentului ridicat de intimat, prin care cere ca recursul să fie respins în baza art. 53 din legea organică a acestei Inalte Curți, modificate în luna Martie 1910, pentru motivul că recurentul nu a adus și nu a depus la grefă, până în ziua înfățișerei, dovada de comunicare sau certificatul din partea Administrației că nu s'a comunicat sentința atacată în recurs;

Considerând că art. 53, al. II menționat mai sus, prevede că, pentru a se stabili că recursul a fost introdus în termenul legal, recurentul este dator, când termenul de recurs curge dela comunicarea hotărîrei, ca în speță, să aducă și să depună la grefă, până la ziua înfățișerei, dovada de comunicare sau certificatul portăreilor că nu s'a făcut comunicarea; că sancțiunea acestei dispozițiuni este coprinsă în al. III, al aceluiaș articol, care prevede că neprezentarea până la această dată a dovezii de comunicare sau a certificatului portăreilor atrage deadreptul nulitatea recursului, Curtea neputând sub nici un cuvânt să acorde vreun termen pentru aducerea lor;

Considerând că această dispoziție de lege nu se poate aplica și pentru neprezentarea dovezii de comunicare sau certificatul din partea administrației, de oarece legea s'a ocupat numai de dovada de comunicare sau de certificatul portăreilor, după cum rezultă din termenii formali ai legii, și ar fi ca prin interpretare să aplicăm o dispoziție care crează o nulitate la alte cazuri decât cele anume prevăzute de lege;

Considerând că prin dovada de comunicare nu se înțelege declarațiunea scrisă a recurentului că i s'a comunicat hotărîrea, acea declarațiune neputând fi la dispozițiunea sa;

Că legiuitorul n'a putut înțelege aci prin dovada de comunicare decât proba că hotărîrea a fost comunicată la cutare dată, probă ce se va face printr'un certificat al portăreilor, care vor putea atesta asemenea că hotărîrea n'a fost comunicată, în cazul când din registrele lor nu s'ar constată comunicarea;

Considerând că dacă această probă se putea cere recurentului în privința comunicării prin portărei, care este și comunicarea obișnuită și pentru care se poate obține cu ușurință un certificat, o asemenea îndatorire ar fi fost nejustificată în privința comunicării sau lipsei de comunicare prin administrațiune;

Că, în adevăr, actele și registrele administrațiunilor comunale și polițienești relative la aceste comunicări neputând fi ținute cu aceeaș exactitate și regularitate ca la portărei, obținerea unor asemenea certificate ar fi fost de multe ori foarte grea, și că din contră este mult mai ușor intimatului, care are la dispozițiunea sa dovada comunicării directe sau prin administrațiune, să prezinte acea dovadă, pentru a înlătură un recurs care ar fi făcut peste termen;

Considerând că aceasta este interpretarea care trebuie dată art. 53 citat mai sus, rezultă și din debaterile care au urmat în Cameră cu ocazia votării acestui articol, cu care ocazie d-l ministru al justiției la obiecțiunile ce s'au făcut, a răspuns că recurentul nu are trebuință să se ducă la administrație ci numai la portărei pentru a cere dovadă că nu s'a comunicat copie prin portărei, și că dacă partea cealaltă vrea să dovedească că recursul nu a fost făcut în termen, n'are de cât să prezinte dovada că a înmănat copia prin administrație în ziua cutare;

Considerând că, în speță, din certificarea făcută de portărel pe originalul sentinței aflat în dosarul tribunalului, se constată că sentința nu a fost comunicată părților până în ziua de 9 August 1910;

Că, prin urmare, dovada despre necomunicarea sentinței atacate cu recurs prin portărei fiind făcută, și o asemenea dovadă fiind suficientă după art. 53 din legea Curței de Casație, cererea intimatului de a se anula recursul este nefondată.

Pentru aceste motive, respinge incidentul.

După aceasta, s'au ascultat: d-l avocat Schina, în dezvoltarea motivelor de casare; d-nii avocați P. Poni și Butter, în combateri.

Asupra motivului I de casare:

«Violarea și greșita interpretare a art. 9 din legea dela 3 Aprilie 1882 pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea comb. cu art. 1 din legea interpretativă dela 10 Aprilie 1910.

«Legea din 3 Aprilie 1882 prin art. 9, acordând emigraților

termenul de un an pentru a se reintoarce la căminele lor, sub pedeapsa pierderii dreptului la pământ, eră evident că prin simplul fapt al verificării titlurilor lor emigrații nu puteau fi dispensați de obligațiunea de stabilire la pământurile ce posedau în baza acelor titluri.

«Dispozițiunile art. 9 interpretat prin legea dela 10 Aprilie 1910 se aplică deci și locuitorilor a căror titluri au fost verificate și admise de comisiunea centrală, dar care în urmă părăsind Dobrogea nu au fost față la operațiunile comisiei de parcelare.

«Pe toți aceștia legea îi presupunea emigrați, indicând tot de odată și mijloacele de dovadă contra acestei presumpțiuni, așa în cât instanța de fond care în speță din faptul verificării titlurilor deduce că reclamantul nu era emigrat, și se întemează pe acte ne admise de lege pentru a stabili prezența sa în Dobrogea la epoca parcelărilor, interpretează greșit și violează legea».

Având în vedere că prin sentința supusă recursului tribunalul a respins ca nefondată cererea făcută de Ministerul domeniilor în baza art. 291 pr. civ. de a se revizui sentința No. 253 din 1906 prin care s'a admis acțiunea intimatului Genadiu Osman și i s'a recunoscut dreptul de proprietate asupra a 13 hectare și 7895 m. p. pământ de cultură situat în Dobrogea, în baza art. 9 din legea pentru regularea proprietății imobiliare în Dobrogea din 3 Aprilie 1882; că, pentru a admite acțiunea, tribunalul a constatat că intimatul nu poate fi considerat ca emigrat în sensul art. 9, citat mai sus; că, această constatare tribunalul o întemeiază pe împrejurarea că intimatul și-a depus titlurile sale de posesiune ce avea din timpul guvernului otoman, din împrejurarea că aceste titluri au fost verificate și admise de comisiunea centrală de verificarea titlurilor, din faptul că a fost trecut chiar în tabelele de parcelare ale anului 1884 cu suprafața de pământ ce reclamă, cum și din certificatul comunei Torloman No. 1450 din 1905 din care ar rezulta că intimatul este locuitor stabil în acea comună și că din anul 1884 și până în prezent n'a părăsit comuna;

Considerând că chestiunea dedusă prin motivul de recurs în judecata acestei Inalte Curți este de a se ști la care categorie de locuitori se aplică dispozițiile art. 9 citat mai sus și în ce mod se dovedește prezența în Dobrogea a acelor locuitori;

Considerând că această acțiune este deslegată azi prin legea publicată la 10 Aprilie 1910 care, interpretând art. 9 al. I din legea dela 1882, a prevăzut că dispozițiile acestui articol se aplică și acelor locuitori sau moștenitorilor lor a căror titluri au fost verificate și admise, dar cari erau lipsă din Dobrogea atunci când s'a făcut parcelarea individuală în localitatea unde li se recunoscuse dreptul la pământ; că prezența în Dobrogea a acestor locuitori se dovedește numai cu chitanțele de plata impozitului personal pentru tot timpul dela promulgarea legii din 3 Aprilie 1882 și până la parcelarea individuală, orice alt mod de dovadă fiind prohibit;

Considerând că această Inaltă Curte fiind chemată azi, în urma publicării legii interpretative din 10 Aprilie

1910, să dea soluțiunea chestiunii în discuțiune, nu o poate da decât conformându-se dispozițiilor acestei legi interpretative, pentru că asemenea legi, având de obiect de a determina înțelesul legilor anterioare, ele formează corp cu acestea din urmă și deci nu trebuiesc a fi considerate ca legi nouă;

Considerând că, prin urmare, după dispozițiile legii interpretative, pentru ca locuitorii, ale căror titluri au fost verificate și admise, dar cari erau lipsă când s'a făcut parcelarea, să poată reclama pământurile ce li s'au recunoscut, trebuie să dovedească prezența lor în Dobrogea; că această dovadă, legea o spune în mod categoric și imperios, nu se poate face decât cu chitanțele de plata impozitului personal pentru tot timpul dela promulgarea legii din 3 Aprilie 1882 și până la parcelarea individuală; că orice alt mod de dovadă este prohibit în mod expres de legiuitor;

Considerând că, în speță, tribunalul, pentru a constata că intimatul nu a emigrat și că deci este în drept să reclame pământul ce i s'a recunoscut de comisiunea centrală, s'a întemeiat pe alte dovezi decât acelea permise de legea interpretativă, comițând astfel un exces de putere prin violarea dispozițiilor art. 9 din legea dela 1882, și acelea ale legii interpretative din 10 Aprilie 1910.

Că, prin urmare, motivul I de recurs este fondat și câtă să fie admis, fără să mai fie necesitate a se examina și motivul II de recurs.

Pentru aceste motive, casează.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența dela 19 Maiu 1910

Președința d-lui G. Petrescu-Dâmbovița, judecător-unic

Nusen Fischer cu Ioan Em. Palady și alții

ACȚIUNE. — NATURA EI. — DETERMINARE. — RECLAMANT. — DACĂ ARE FACULTATEA DE A SCHIMBA NATURA ACȚIUNEI.

CAMBIE. — ACȚIUNE. — PRESCRIPTIUNE. — DACĂ POATE FI ADMIS ALT MIJLOC DE PROBAȚIUNE. — ART. 949 COD. COM.

JURĂMÂNT DECISORIU. — DACĂ MAI POATE FI ADMIS CÂND ACȚIUNEA ESTE PRESCRISĂ. — ART. 1208, 1904 ȘI 1906 COD. CIV.

1° O acțiune este civilă, comercială sau cambială, după cum obiectul acelei acțiuni naște dintr'un contract civil, dintr'o obligațiune comercială relativă la fapte de comerț sau dintr'o cambie, și prin urmare nu este o facultate pentru reclamant de a uză de o acțiune sau alta pentru realizarea dreptului său isvorând din acele contracte, ci este natura dreptului contestat, care determină felul acțiunii de urmat, orce drept fiind garantat prin o acțiune în justiție.

2° De vreme ce se constată că o acțiune cam-

bială este prescrisă conform art. 949 cod. com., nici un alt mijloc de probațiune a obligațiunei cambiale nu mai este admisibil, întrucât prin prescrierea acțiunei se prescrie însuș dreptul ce ea garantă.

3° Dispozițiunile art. 1208 cod. civil, care prevăd că jurământul decisoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune, privește numai cazul când contestațiunea există și acțiunea nu este încă prescrisă, și numai în mod cu totul excepțional legiuitorul a admis, prin art. 1906 c. civil, jurământul de credulitate ce se poate da văduvelor și moștenitorilor cari ar opune micile prescripțiuni acțiunei medicilor, maeștrilor, institutorilor, etc., prevăzute și enumerate în art. 1904 cod. civil.

Tribunalul,

Asupra acțiunei introdusă de Nusen Fischer, comerciant din București, cu petiția înregistrată la No. 1450 din 1910 contra d-lor Ioan Em. Palady, Ecaterina G. Naumescu și Elisa Gh. Palady și contra d-lor Maior G. Naumescu și Gh. Palady, ca soți, toți din Bârlad, în calitate de succesori ai defunctei Natalia Palady, pentru a fi obligați a-i plăti din averea succesorală suma de 7000 lei, cu procente de 6°%, în baza unui înscris în formă de cambie, semnat de Natalia Palady, cu cheltueli de judecată:

Având în vedere că reclamantul, în dovedirea acțiunii sale, prezintă o cambie, semnată de Natalia Palady, cu mențiunea «bun și aprobat de mine pentru suma de 7000 lei», cu scadența la 29 Aprilie 1901;

Având în vedere că pârâții recunosc că, în adevăr, acea cambie este semnată de defuncta Natalia Palady, autoarea lor, dar că nu pot fi obligați la plată, întrucât dela scadența până la intentarea acțiunei fiind mai mult de cinci ani acțiunea reclamantului este prescrisă;

Având în vedere că reclamantul susține că chiar dacă înscrisul ce prezintă ar fi o cambie, întrucât prin acțiune nu arată că face o acțiune cambială, ci înțelege a face o acțiune de drept comun, izvorând din contractul de împrumut, și că poate uză sau de acțiunea cambială, care are un caracter mai urgent, sau de acțiunea comună de drept civil, care se prescrie prin 30 ani;

Considerând că, în speță, cată a se stabili dacă acțiunea intentată de Nusen Fischer, după natura sa, este o acțiune cambială și prin urmare se prescrie prin cinci ani, conform art. 949 al. 2 cod. com., sau este o acțiune civilă de drept comun, care se prescrie prin trecere de 30 ani;

Considerând că o acțiune este de drept comun civilă, comercială sau cambială, etc., după cum obiectul acelei acțiuni naște dintr'un contract civil, dintr'o obligațiune comercială relativă la fapte de comerț sau dintr'o cambie; că, prin urmare, nu este o facultate pentru reclamant de a uză de o acțiune sau alta pentru realizarea dreptului său izvorând din aceste contracte, ci este natura dreptului contestat, care determină felul acțiunei

de urmat, orice drept fiind garantat printr'o acțiune în justiție;

Având în vedere că înscrisul, după cum îl numește reclamantul Nusen Fischer și pe care își sprijină dreptul său, este în adevăr o cambie, atât prin forma sa exterioară, fiind pe timbru fix incrustat și cu toate imprimările obișnuite la cambii, cât și prin conținutul său, fiind îndeplinite toate condițiunile esențiale unei cambii, prevăzute de art. 270 cod. com., precum data, numele de cambie în corpul cambiei, numele primitivului, clauza la ordin, etc.; că, reclamantul a și protestat această cambie, conform art. 326 cod. com.; că, astfel fiind, obligațiunea defunctei Natalia Palady către Nusen Fischer fiind constatată printr'o cambie, succesorii săi nu pot fi obligați la plată decât prin acțiunea cambială, conform dispozițiunilor dela cambie, după cum în însuș corpul cambiei se scrie: «La termen voiu urmă cu plata conform legiuirilor pentru polțe»;

Considerând că legiuitorul în vedere de a înlesni efectuarea operațiunilor de comerț a introdus cambia ca efect comercial asimilat monetei cu caracter de circulațiune și pentru a garantă cambiei celeritatea încasării, în 1900 a suprimat dreptul de opoziție, atât la prima instanță, cât și în apel, iar prin art. 949 al. 2 cod. com. a prevăzut că acțiunile ce derivă din cambii se prescriu prin cinci ani, o prescripțiune scurtă față cu dreptul de prescripțiune extinctivă, liberatorie, bazată pe prezumțiunea de stingerea obligațiunei prin plată;

Având în vedere că, dela 29 Aprilie 1901, data scadenței, și până la introducerea acțiunei, la 20 Ianuarie 1910, au trecut mai mult de cinci ani, fără ca reclamantul beneficiar să fi făcut vre-o diligență pentru incasarea acestei cambii, acțiunea sa este prescrisă, conform art. 949 cod. com.

Având în vedere că reclamantul a propus că deferă jurământ pârâților, dacă în adevăr autoarea lor, defuncta Natalia Palady, a plătit acea cambie;

Considerând că, de vreme ce se constată că acțiunea este prescrisă conform art. 949 cod. com., nici un alt mijloc de probațiune a obligațiunei cambiale nu mai este admisibil, întrucât prin prescrierea acțiunei se prescrie însăș dreptul ce ea garantă; că, în adevăr, prin art. 1208 cod. civil, se prevede că jurământul decisoriu poate fi dat în orice fel de contestațiune, dar aceasta presupune numai cazul când contestațiunile există și acțiunea nu este încă prescrisă; că legiuitorul numai în mod excepțional a admis, prin art. 1906 cod. civil, jurământul de credulitate ce se poate da văduvelor și moștenitorilor cari ar opune micile prescripțiuni acțiunilor enumerate în art. 1903 și 1904 cod. civil, asupra chestiunei de a se ști dacă lucrul s'a plătit în adevăr; că, afară de această excepțiune, pe care legiuitorul a admis-o în favoarea maeștrilor, institutorilor, medicilor, chirurgilor, etc., după constatarea prescripțiunei orărei alte acțiuni, deferirea jurământului asupra existenței sau neexistenței dreptului contestat devine inadmisibilă; că, astfel fiind, urmează a se respinge și această cerere de a se deferi jurământ de credulitate pârâților.

Pentru aceste motive, redactate de d-l jude de ședință Gh. Petrescu-Dâmbovița, respinge acțiunea.

Judecător-unic, Gh. Petrescu-Dâmbovița.